

ga dá brez ugovora. — Drugi dan bila je ona posebno prijazna z možem, rekši, da mu je pripravila njegovo najljubšo jed — digance, pa jih je dobro posula s prahom, ki ga je za strup kupila v lekarni. Mož se kaže zarad tega jako veselega in si dá digance dobro dišati. Ona mu prijazno prigovarja, naj le veliko jé. Al kmalu potem začne mož žalostno gledati, že nagrizeni diganec vrže na tla in se zgrabi za trebuh. Podoba je, da ga vije strašen krč, ker začne vpiti od bolečin. Žena pa začne zdajci tuliti, pričakovaje, da bode mož kmalu mrtev. Brž potem pa, ko je na videz izdihnil dušo, postala je reva „vdova“ jako vesela, gre po konopcec (štrik), mu ga ovije okoli vrata in priveže na najbližji žebelj, v ta namen, da bi ljudje mislili, da se je mož obesil. Al še ni zategnila konopca, ko se probudi „umrli“ mož, — izdrgne konopcec z vrata, zgrabi svojo prestrašeno ženo za vratnik in jo tako pošteno našeska s konopcem, da je v medlevico padla, iz katere se izbudivši je izvedela, da se bo imela pri sodnji zagovarjati za strup — zoper podgane.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

V.

Mati ga izdá.

(Dalje.)

Pogovor pri mizi se je sukal okoli nekega izleta na bližnjo goro, ki se je pod vodstvom nekega profesorja imel prihodnji četrtek napraviti, toraj me ni posebno mikal. Tudi mojega soseda pri mizi, že bolj postaranega gospoda, kateremu je gotovo putka večkrat nagajala, vse to ni mikalo, ker je mahnil z roko memo ušes in oči, kakor da bi hotel braniti besedam v ušesa. Potem se obrne proti meni in reče:

„Vi ste gotovo tujec in ravnokar došli, ker vas tu še nisem videl. Vas je volja tu dalje časa bivati?“

„Ne“, odgovorim nekoliko razveseljen, „prišel sem le za dan ali dva sem bolj iz radovednosti in da bi si kratil čas, ko iz potrebe.“

„Toraj kakor gospod baron in gospá baroninja, ki sta prišla menda sem denar zapravljat.“

„Vi govorite o onem-le gospodu in gospej?“ pravim jaz, kazaje gori omenjena tujca in vesel, da je moj sosed sam se lotil reči, katero sem hotel ravno jaz sprožiti.

„Da! Ju ne poznate? Saj tu vse le o njih govori. Povsod sta prva, napravljata izlete in gostije in tako se vse le krog nju vrti in suče. Mora biti nezmerno bogat ta baron Kronberg.“

„Kronberg — Kronberg?“ iščem jaz po spominu, „meni je znano dokaj plemenitih rodovin, ali Kronberg“ —

„Bo kak žid po rodu, ki je pridobil bogastvo si kupil tudi plemstvo“, pojasnuje moj sosed.

„Mogoče, mogoče“, nadaljujem jaz, „gotovo ne bo Avstrijanec?“

„Tega ne vem, vendar kedar hitreje govori, mu uide kaka beseda s popolno judovskim povdarkom.“

V tem se vzdigne gospôda, češ, da hoče piti kavo na vrtu. Moj sosed se poslovil od mene rekoč, da gre, kakor ima navado, uro časa malo dremat, jaz pa, ker nisem bil z nikomur znan, sklenem ogledati kraj in šetati po prijetnih sprehajališčih njegovih. Ko sem se tega malo naveličal, sedem ali prav za prav ležem v senco za grmovje, vzamem v roke knjižico, katero sem bil za krajši čas sabo vzel, in jamem prebirati jo. Ali

kmalu se me loti zaspanec, katerega ne morem premagati, in tako zadremlem.

Zbudi me na pol glasen pogovor blizo mene.

„Čemu ste sem prišli, mati?“ se čuje moški glas, katerega brž za baronovega spoznam. „Saj veste, da se v bližnji moji ne smete pokazati.“

„Bi me tudi ne bilo sem“, odgovarja ženski glas, katerega sem moral tudi že nekje slišati, „pot je dolga, zlasti za staro ženo, kakor sem jaz. Al tega ne morem več trpeti, da bi ti svoj denar zapravljaj s to žensko in jej kar stotake v podobi obleke in lišpa na život obešal. Si mar zato (— kar je tu sledilo, nisem mogel razločiti —), da boš s to nič vredno babo v par letih vse pognal? Kaj bo pa potem? Misliš, da take prilike kar na drevesih rastejo? Kratko malo, zapodi žensko, ali pa zgini sam od tod in loti se česa, kar je kaj, to pa ni nič!“

„Mislim, mati“, odgovarja baron, „da vas nič ne briga, kako jaz denar zapravljam. Saj ni vaš, vi mi niste dali groša.“

„Ali brez mene bi ga vendar ne bil dobil, zato me pač briga, kako ž njim ravnaš. Zakaj si sploh ostal tu? zakaj nisi šel v Ameriko, kakor si mi obljubil?“

„Zato, ker je bilo to za me najbolj nevarno. Menite, da ni ravno po lukah, iz katerih se vozijo ladije v Ameriko, največ pastí nastavljenih bilo? Da je tu varno za me, to vidite sami, zlasti odkar sem postal baron.“

(Dal. prih.)

Naši dopisi.

V Gorici 13. febr. — Tukajšnje c. k. okrožne sodnije predsednik, dvorni svetovalec, bivši mestni župan, g. dr. Alojzij vitez Visini, je šel v pokoj; cesar ga je o tej priliki poslal z vitežkim redom Leopoldovim. Govori se, da bode njegov naslednik apelacijski svetovalec v Trstu g. Pavel Sbisà (Istrijan), mož značajan, zmožen in poštenjak, samo — slovenski ne zna. — Odbor tukajšnjega katoliško-politiškega društva je sklenil poslati cesarju adresu, v kateri prosi, da naj bi Nj. vel. načrtov postav samostanske in zakonske ne potrdilo. Tako je tudi poslal voščilno adresso kardinalu Ledohovskemu, izpuščenemu iz ječe Ostrovske. — Deželnemu odboru Isterskemu je učiteljsko izobraževališče v Kopru (v katerem slovanski element prevaguje) tak trn v peti, da je sklenil prositi vlado, naj bi italijansko-slovensko učiteljske predstavila raji v Gorico. Tržaški deželni odbor pa bi rad imel ital. izobraževališče v Trstu. Ne bo dal! — Užiteninski dohodki lanskega leta znašajo v Gorici (mestu): od vina čez 62 tisuč, od piva čez 15 tisuč, od mesa 12 tisuč. Vina in piva se je tedaj veliko več popilo, ko leta 1874, mesá pa le nekaj malega več požilo. — Snega imamo po hribih veliko, po obmestni dolini prav malo, po ulicah mestnih nič več. To pa ni res, da ni Gorica še imela take zime, kakor letos. Nekaj let že res smo imeli snega prav malo ali nič, nekaj pa so bile zime vendar hujše, ko zdaj; sneg do kolena ni bila redka reč pred 20—40 leti. Mraza je bilo davi — 4° R. To je že nekaj sred februarja!

Kamnje na Goriškem 10. sveč. (Javna zahvala.) Dne 16. septembra lanskega leta sta mi pogorela hiša in hlev sè senom in slamo vred. Dobro, da sem bil pri naši „Sloveniji“ zavarovan. Ker mi je sl. vodstvo banke „Slovenije“ vso škodo, koju je komisija spoznala, nemudoma pošteno plačalo, čutim se dolžnega, tudi javno prav lepo zahvaliti se sl. vodstvu. Zdaj gorko čutim, kako dobro je pod plaščem take mile matere biti. Toraj vsem dragim kmetovalcem in posestnikom

našo banko „Slovenijo“ živo priporočam, da bode (z denarjem) potolažen, komur se nesreča pripetí. Oj, bomo domači pri domačih!

Anton Vodopivec,
posestnik v Kamnjih hiš. šte. 8.

Iz Kraja na Hrvaškem 1. sveč. — Debel sneg pokriva polje krog in krog; kupčije ni nič. Tri leta sem prihaja zima pri nas čedalje huja; po sv. 3 kraljih smo imeli po R. 20 stopinj mraza, česar ne pomnijo najstarejši ljudje. Spomladi ne bo krme ne stelje za domačo našo živino, kaj pa še le bo, če — kakor je že zdaj podoba — zaradi homatij na Turškem pride veliko vojakov v naše kraje. Cena vina in žita bode se potem podražila, i to nam bode drago. Iz Ogerskega Banata slišimo, da vino zdaj ondi nima skor nobene cene; vedro (stare mere) izvrstnega vina se pri vincarjih v goricah lahko dobí po 2 gold. 50 kr.

Iz Škofje Loke 12. sveč. = (*Volitve občinskega odbora*) so pri kraji. V 3. in 2. razredu je bila zmaga naša tako sijajna, da nemčurji nam ne enega svojih niso vrniti mogli, čeravno so se pehali na vse kriplje, in tudi z vmazanimi sredstvi. Reči se zamore posebno gledé na volitev v 3. razredu: „Danes je Loka govorila, kakošne može hoče imeti za svoje zastopnike.“ Naš dosedanji župan g. Mohar je dobil ta dan častno zaupnico naših meščanov za marsikatero bridke ure, ki jih je v županovanji svojem doživel. Tudi v 1. razredu bi bili mi zmagali, ako bi volivci narodne stranke popolnoma razumeli prislovico, da „v edinosti je moč.“ Narodna stranka — ali bolje reči, domači možje (kajti domačini v domači hiši ne morejo biti „Partei“ ali stranka) imajo tedaj zopet večino v mestnem odboru, ki si bo kmalu župana in svetovalca volil. Kdo vživa zaupanje za županstvo in ga je tudi zaslužil, ni mi treba bralcem še le dopovedovati. — Da je pri volitvah pretekle dni veliki nemčurski zvonec nosil znani čokljati možicelj, ki je privandral v Škofjo Loko po živež, ni samo po sebi nobeno čudo, ker take ljudi imate tudi v Ljubljani, — al da se takim prerokom domač človek more na limanice vsesti, to je čudno — prečudno!

Novomesto 13. sveč. (*V občnem zboru tukajšnjega podpornega društva za dijake*) objavil je predsednik gimn. direktor gosp. Fischer družbenikom poslovanje odborovo.

Društvo ima 66 stalnih in 31 časno prikladajočih udov; 3 stalni so odstopili, 3 še niso plačali.

Dohodkov je bilo izkazanih 627 gold. 86 kr. gotovine in 50 gold. v obligaciji; stroškov pa 626 gold. 49 krajc.

Preteklega leta in tekočega dalo se je 59 učencem obleke, obutve, deloma plačila na stanovino, kar je stalo 321 gold. 58 kr.; učne knjige za 35 učencev znašajo 105 gold. 81 kr.; vpisnina in šolnina za 8 učencev 73 gold. 20 kr.

Ostanek 74 gold. 36 kr. se je potrosil na tiskovine in druge potrebščine.

Koliko pripomore podpiranje, to kaže množenje učencev v 1. razredu. So učenci, ki bi brez podpore ne mogli študirati, in ravno podpornjenci so med prvimi dijaki. — Naj bi se množilo na korist mladeži in pa domovine tudi število podpornikov, zlasti med posestniki in duhovniki!

Iz Ljubljane. (*Iz seje družbe kmetijske 6. dne t. m.*) Soglasno je bil sprejet predlog predsednika g. barona Wurzbacha, naj se hranilnica Ljubljanska naprosi denarne podpore za odposlanje enega ali dveh Kranjskih mladenčev na kakošno vnanjo višo kmetijsko-gozdarsko šolo, da si tako po njih dežela naša za prihodnost pridobi sposobnih učiteljev. — Sklenilo se je na dopis c. kr. deželne vlade, v katerem se družba kme-

tijska pozivlja svoje mnenje izreči: ali naj bi se občini v Šmartnu pri Litiji dovolila še dva sejma, vladi priporočiti dovoljenje naprošenih dveh sejmov. — Gosp. vitezu Gutmansthalu, ki gre kot zastopnik družbe kmetijske Kranjske v zbor vinorejcev v Maribor, se kot strokovnjaku v vinorejstvu, ki razmere cele naše dežele pozná, prepustí, da po svoji dobri vednosti posluje v imenovanem zboru. — Predlog odbornika gosp. O. Detele, obrniti se do c. k. finančnega ministerstva o nekih za posestnike gozdov nevarnih gozdnih zadevah, je bil soglasno sprejet. — Za uda sta bila v družbo kmetijsko sprejeta gosp. Jož. Tomek, inženir in posestnik Rakovnika pri Ljubljani, in pa gosp. Franc Malli, posestnik in usnjarski fabrikant v Ljubljani.

— (*Iz seje deželnega odbora 12. februarja.*) Sklenilo se je, da se prihodnjemu deželnemu zboru naznani dopis deželne vlade o tem, po katerem načinu naj bi se pričela v dr. Raf. Vicentini-evi knjižici nasvetovana dela za obrambo povodinj na Notranjskem ter da se stavi nasvèt, da bi se omenjena Vicentini-eva knjižica prevedla v slovenski in nemški jezik. — Na zanimavni odlok ministerstva na vlogo zoper domovinstvo Tržaške najdenke M. M. v občini P..... se je sklenilo, da se ministerstvu še enkrat razložé okolišine, ki jasno govoré, da ta najdenka, ki je po boleznih svojih že sila velike stroške prizadela Kranjskemu deželnemu zakladu, nima v občini P..... in sploh ne na Kranjskem domovinske pravice. — Deželnemu šolskemu svetu se na njegove dotične dopise odgovori, da deželni odbor pritrdi: 1) da se Franc Vrančič v učiteljski službi v Hotiču definitivno potrdi, 2) da se ljudska šola v Senožečah v prihodnjih 2 letih razširi na 4 razrede, ter da se plače učiteljev te šole ustanové ena s 600 gold., ena s 500 gold., dve pa po 400 gold.; 3) da se v proračun normalno-šolskega zaklada od l. 1876 naprej za čas potrebe stavi 260 gold. podpore za pripravljavno šolo za vstop v mestno obrtniško nadaljevalno šolo; 4) da se postavi v proračun normalno-šolskega zaklada za leto 1877 in 1878 po 1000 gold. podpore za zidanje nove šole v Dolskem. — Občini Col se dovoli poberanje 25% občinske priklade na direktne davke za leto 1876, mestni občini Kranjski pa poberanje 20% občinske priklade za vžitnino. — Občini Dol pri Črnomlju se na njeno prošnjo odgovori, da naj se za povračilo kordonskih stroškov obrne na okrajno glavarstvo, kateremu naj predloži nadrobni izkaz stroškov občine za kordon, ki se po postavi od leta 1868 imajo poplačati iz državne blagajnice.

— Ker bo prihodnjega meseca nova volitev nekaterih mestnih odbornikov, zato naj ne zamudijo naši meščani, ki imajo v Ljubljani volilno pravico, zadnji čas do 26. svečana t. l. pregledati iti pri magistratu razpoloženi imenik volilcev, da vidijo, ali so zapisani v ta imenik, in v pravi razred, pa tudi to, ali ni kdo zapisan, ki nima volilne pravice, ali pa kdo izpuščen, ki ima pravico voliti. Če se ima kdo v eni ali drugi zadevi pritožiti, mora to pritožbo (reklamacijo) do gori imenovanega dne pismeno ali ustmeno magistratu naznanje dati; pozneje pritožbe ne veljajo več.

— (*Nova stavbena (zidarska) družba*) se je ustanovila tukaj pod imenom „Bauverein“ k razločku od že nekatera leta obstoječe „Baugesellschaft“. Na čelu tej novi družbi, ki sprejema večja in manjša zidanja vsake vrste, stoji dobro znani F. Faleschini.

— C. kr. nadsodnije Graške svétnik gosp. Heinricher pride za predsednika okrajne sodnije v Celje. „Laibacherica“ čestita Celjanom o tem imenovanji; Slovencev ondašnjih ta čestitka menda ne more razveseliti.

— S prihodnjim mesecem začne v Celovcu izhajati nov nemšk časnik, naše gore list pod imenom: „Kärntner

Volksstimme“ po dvakrat na teden. Živo potreben je ta časnik, ki bode vredovan v duhu žalibog zamrlega „Kärnt. Blatt“, v deželi, kjer je toliko „Pruske kuge“, da so 6. dne t. m. v Celovcu z demonstrativno pohvalo celó ces. kralj. uradniki ploskali pesmi „die Wacht am Rhein“, ki se je pela v koncertu, napravljenem ondi od muzične bande južno-železniške delavnice Mariborske!

— O velicah nesrečah se nam poroča iz dežele, ki jih delajo neizmerni kupi snega po strešjih (cimprh). Ubogi tiči, zajci itd. pa ginejo glada in mraza.

— (Pred porotniki) je bila pretekli teden tri dni trajajoča sodnijska obravnava zoper petero oseb zavoljo goljufije. Štirje zatoženci so bili tudi obsojeni. Do goljufije so te ljudi — kakor nedavno Aristotelovko — kolikor toliko pripravili tisti nesramni oderuhi, ki jemljejo od posojenega denarja po 8 do 12 od sto na mesec. Občinstvo bilo bi rajše videlo te oderuhe na klopi zatožencev in je močno obžalovalo, da je postava zoper oderuhe ob veljavo.

— (Slovensko gledališče.) Majhne igre ne mikajo našega občinstva, to se je zopet v pondeljek jasno pokazalo. Igralo se je sploh dobro, zlasti je gosp. Kajzelj kot brič silil k smehu v igrici „Kje je meja?“ Ta burka je po obsegu in zadržanju bolj za manjše čitalniške odre, ko za naše gledališče. Namesto burke „Samo zapreke“ se je ponavljala spevoigra „Dokler pravega ni“, in sicer prav povoljno občinstvu; gospá Odijeva, gospodična Namretova in pa gospoda Meden in Trnovec so zaslužili in prejeli pohvale. — V torek 22. t. m. bo zopet predstava in sicer daljše igre „Cvrček“ po nemški „Die Grille“ poslovenjene.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — S sklepom od 27. januarija je presvitli cesar potrdil postavo, po kateri se ima za letošnje leto nabrati 54.541 novincev (rekrutov) za stalno armado, 5454 pa za namestno reservo.

— Cesarski patent sklicuje vse deželne zbore na 7. dan prihodnjega meseca.

— V državnem zboru 10. dne t. m. je o priliki, ko je šlo za potrjenje volitev še nekaterih Českih poslancev v državni zbor, zopet naš Herman poprijel besedo in gledé na to, da mu je unidan zbornice predsednik besedo ustavil, ostro šibal predsednikovo obnašanje, tako, kakor da bi poslanci bili učenci, predsednik pa šolmašter. Predsednik je svoje postopanje zagovarjal z istimi puhlimi razlogi kakor unidan. Naposled je Herman rekel: „Način, kako je bilo Česko vprašanje tukaj sprejeto, naj je Čehom dokaz, česa se imajo Čehi nadejati, če bi njihovi poslanci v to zbornico prišli; Češki narod si je vsakako izvolil najpridnejši del in se spoštuje samega sebe ostal domá“. — To rekši, se je vsedel. — Staročeski klub je sklenil za možato postopanje Hermanovo poslati mu zahvalno adresu. „Mlade“ pa, ki „arm in arm“ gredó z ustavoverci, mrzi to, da Herman ne trobi v njihov votli rog.

— Parlamentarno težišče ni več v zbornici poslancev, ampak v klubih ustavoverske stranke; ondi se sklepajo in dajejo predpisi ministerstvu, kako naj postopa; ustanoviti se ima celó odbor, ki ima nadzorovati namene in dela ministerska. Ministerstvo tedaj še zmirom le umira, umrlo še ni. Liberalci hočejo, da ministerstvo na vsak način ima tako dolgo ostati, dokler niso obravnave z Ogri dognane. Podoba je, da se s tem sklada tudi pravna stranka, kajti tudi ona je sklenila, ne motiti Ogerskih obravnav. Al razlogi liberalne in

pravne stranke za to so različni: liberalna stranka se boji padca tega ministerstva, pravna pa ga želi.

— Ogerska ministra Tisza in Szell sta bila zaradi Ogerskih zadev nekoliko dni na Dunaji, pa 10. dne t. m. zopet se vrnila v Pešt. Kaj se bode skubalo o jako važnih Avstrijsko-Ogerskih zadevah, še nobena živa duša zdaj ne vé.

Česko. Iz Prage. — Staročehi so razposlali imenik poslancev, katere naj 21. in 24. dne t. m. voli Češki narod v deželni zbor. „Mladočehi“ bodo po svoji navadi zopet s svojim razporom drezali vmes in se blamirali kakor vselej, kajti narod Češki vé iz večletnih skušinj, da more zaupati le svojim potrjenim voditeljem, ne pa petelinom, ki se obračajo po sapi, ki vleče od brezverskega liberalizma.

Iz Tirolskega. V Innspruku je 10. dne t. m. patriotično društvo imelo zbor, v katerem se je glede na oktobersko diplomu od leta 1860 in na deželno ustavo od leta 1861 med drugim sklenilo: izreči trdno zaupanje, da bode prihodnji deželni zbor se poslužil vseh postavnih sredstev za obrambo deželnega prava Tirolskega.

Ogersko. Iz Pešta. — Minister za Hrvaško grof Peter Pajačević se je odpovedal ministerstvu. Če grof Pejačević obstoji na svoji odpovedi, se govori, da utegne Mažuranić postati minister, kapitan garde Fratričević pa ban Hrvaški, ali pa, ker Mažuranić ni trden Magjarskega jezika, Živković.

— O Deaku piše „Reform“ nasproti pretiranemu entuzijazmu Magjarskemu in nemškemu med drugim sledeče tehtne besede: „Ko Ferenc Deak, v čegar glavi se je, kakor „Neue freie Presse“ pravi, rodila misel sedanje Avstrijske države, bi bil umrl po kronanji kralja Ogerskega, bil bi z višine svoje slave se preselil v večnost; al zdaj, ko je videl propad svojega dela, je to mu pač še povečalo srčno bolezen njegovo.“

Iz Turškega bojišča. — Andrassy-evi reformni načrti menda ne bodo imeli nobenega vspeha. Turčija jih je sicer v principu sprejela, a ustajniki ne marajo za-nje in so odločno izrekli, da na umirjenje ni misliti pod drugimi pogoji, nego če se Turek izžene iz Evrope. Ustaja se ne le vzdržuje, ampak čedalje krepkejša postaja; vsled tega rastejo denarne zadrege Turčije. Črna-gora je odločno odbila od sebe vse ponudbe Turške in ostane še dalje na strani ustajnikov. K vsemu temu pa pride še poročilo iz Rumunije, da je Rumunija odpovedala Turčiji davek (tribut), katerega je plačevala do zdaj za Turško varstvo. Turška vlada je namreč zahtevala 60.000 zlatov naprej, a dobila je odgovor, da Rumunija ne le teh ne plača, ampak ne bo dajala odslej sploh nobenega davka več. Opira se ta odpoved na to, da se Rumunija tako ne sme nadjati nobenega varstva od Turčije, če bi ga potrebovala, ker še ustajnikov ne more ukrotiti. Čemu tedaj bi plačevala dalje tribut? Tudi mora Rumunskemu knezu, členu nemške vladarske rodovine Hohenzollernske, odvisnost od Turčije neprijetna biti, zato bi se gotovo rad postavil popolnoma na lastne noge. — Na Kreti se je pričelo tudi že gibati. Tam ste dve stranki, ena bi rada otok spravila pod Angleško, druga pod Grško oblast. Obe pa hočete otresti Turški jarm. — Pe vsem tem se za spomlad pripravljajo velike reči, to je sklepati tudi iz tega, da se je baron Rodić, Dalmatinski deželni namestnik, pretekli pondeljek podal na Dunaj, najbrže po višem poklicu, tedaj v jako nujnih in važnih zadevah.